

Història del Dret i de les Institucions

2012/2013

Codi: 102197

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Grau en Dret	949 Grau en Dret	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Olga Paz Torres

Correu electrònic: Olga.Paz@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

L'assignatura Història del Dret i de les Institucions no requereix coneixements o requisits específics previs, però cal dominar o repassar els coneixements adquirits en el Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat en l'àmbit de les Ciències Socials.

Objectius

Es tracta d'una assignatura de formació jurídica bàsica.

L'assignatura proporciona: a) el coneixement de l'estructura bàsica i l'evolució del dret peninsular en el marc de la història europea; i b) les claus històriques imprescindibles per a l'adquisició de la cultura jurídica que la complexitat dels nostres dies exigeix dels juristes.

La Introducció de l'assignatura ofereix la terminologia i els elements conceptuals i metodològics indispensables per a la seva comprensió.

En les altres seccions del programa, que constitueixen el cos de l'assignatura i que es refereixen als diferents períodes històrico-jurídics, s'expliquen sumàriament les bases econòmiques i socials de cadascun, les característiques generals del Dret amb els seus elements formatius, les fonts jurídiques (normatives, d'aplicació del Dret...) i les institucions més importants, centrat en l'Espanya actual i les diferents comunitats polítiques en què ha estat dividida a través de la Història, i emmarcat en la cultura, la política i el Dret del món occidental.

Competències

- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.

- Treballar de forma autònoma i en equip.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Contextualitzar, en els marcs històrics espanyol i europeu, les fonts del dret i les diverses modalitats de creació del dret.
2. Contrastar l'estreta vinculació que hi ha al llarg de la història entre l'ordre jurídic, el social, el polític i l'econòmic.
3. Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
4. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
5. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
6. Distingir críticament, en el marc d'una primera aproximació històrica, altres drets i altres raons jurídiques.
7. Revalorar la significació històrica del dret, no només com a manifestació del poder sinó sobretot com a emanació de la societat i els seus agents.
8. Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
9. Treballar de forma autònoma i en equip.
10. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
11. Utilitzar les fonts i els documents històrics, fent atenció especialment a les bases digitalitzades de textos i als bancs de prosopografia jurídica.

Continguts

Els diferents continguts s'agrupen en les següents unitats, que bàsicament consisteixen en una introducció general i quatre períodes identificables des del punt de vista jurídic (amb una expressió adoptada per alguns grans mestres de la historiografia jurídica italiana, podria dir-se que cadascun d'aquests períodes es correspon amb una experiència jurídica diversa, en la història i en relació amb el present):

1. Introducció metodològica i conceptual. Història i Dret: mètode comparatiu; consciència històrica del Dret; de l'humanisme a la ciència jurídica moderna. Importància de la Història i la cultura jurídiques en la formació dels juristes. Història crítica del Dret. La nova història institucional. La historiografia jurídica i les seves escoles.
2. L'ordre jurídic medieval. Religió i Dret. La formació del ius commune. El naixement del jurista: escoles i universitats. El ius commune en les diferents branques jurídiques. Drets propis i pluralisme jurídic. Els drets dels regnes peninsulars.
3. Itineraris jurídics de L'Edat Moderna: Renaixement i humanisme jurídics. La Monarquia Universal: estat, guerra, hisenda, govern, gràcia i justícia. Una primera "globalització": el problema de la conquesta d'Amèrica i de la incorporació de les Índies. El règim de Nova Planta. Dret i comerç: el ius mercatorum.
4. Crisi del Dret al final de l'Antic Règim. Iusnaturalisme racionalista. Sistema normatiu de l'Estat liberal del Dret. Revolució burgesa i Dret. Constitucions espanyoles (1812-1931). Codificació. Diversitat jurídica existent a Espanya.

Metodologia

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca (1) subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir i (2) dirigint els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. D'acord amb aquestes idees, i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats, que es divideixen en tres grans grups:

Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria així com la contextualització

dels fets assistint a les classes magistrals i completant-les amb l'estudi personal dels temes explicats.

Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant: estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

Classes pràctiques: on l'estudiant analitza juntament amb el professor documents, legislació, etc. per tal de comprendre críticament allò que s'explica a les classes teòriques.

Presentació de treballs: on l'estudiant (per grups) exposa a l'aula les conclusions d'un treball de recerca temàtic a escollir dins del programa de l'assignatura i presenta individualment i periòdica treballs per escrit realitzats fora de l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
CLASSES MAGISTRALS	36	1,44	1, 2, 6, 7, 9, 11
DEBATS	6	0,24	2, 3, 6, 7, 10, 11
PRESENTACIÓ TREBALLS	0,5	0,02	1, 2, 3, 10
Tipus: Supervisades			
LECTURES ORIENTADES	25	1	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11
PROVES ESCRITES	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11
Tipus: Autònomes			
CERCA D'INFORMACIÓ	10	0,4	1, 2, 4, 9
ESTUDI PERSONAL	50	2	1, 2, 4, 5, 7, 9
PREPARACIÓ EXÀMENS	21	0,84	1, 2, 6, 7, 9, 11

Avaluació

L'avaluació es realitza al llarg del curs en part de manera individual, i en part en grup.

Sistema d'avaluació de l'adquisició de les competències i sistema de qualificacions:

L'avaluació és contínua i s'organitza en funció de les activitats formatives anteriorment descrites de la manera següent. Cada professor a l'inici del curs aclarirà per quin dels dos models opta:

Model A)

- 1 prova escrita amb un valor aproximat d'un 70 % del total de qualificació, i
- 3 activitats avaluables que es realitzaran al llarg del curs programades al seu inici amb un valor global aproximat del 30% del total de la qualificació.

Model B)

- 2 proves escrites, amb un valor global d'un 50 % cada prova del total de la qualificació.

En ambdós casos, està prevista una prova de reavaluació en la data assignada oficialment per la Facultat pels alumnes que no superin l'avaluació continuada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
PRESENTACIÓ DE TREBALLS, DEBATS, EXPOSICIONS ORALS, ETC.	0 - 30%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
PROVES	70 - 100%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

Bartolomé CLAVERO, *Manual de historia constitucional de España*, Madrid, Alianza Editorial, 1989.

José Antonio ESCUDERO, *Curs d'Història del Dret: fonts i institucions politicoadministratives*, San Vicente del Raspeig, Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2008.

Paolo GROSSI, *Europa y el Derecho*, Barcelona, Crítica, 2007.

Paolo GROSSI, *El orden jurídico medieval*, Madrid, Marcial Pons, 1996.

António M. HESPANHA, *Cultura jurídica europea. Síntesis de un milenio* (ed. d'A. Serrano), Madrid, Tecnos, 2002.

T. DE MONTAGUT, C.J.MALUQUER, *Història del Dret espanyol*, Barcelona, UOC, 1999.

Francisco TOMÁS Y VALIENTE, *Manual de Historia del Derecho*, Madrid, Tecnos, 1983 (4rta. ed.).

El professor, durant el curs, podrà distribuir als alumnes materials i documents elaborats o seleccionats per ell. També recomanarà i comentarà a classe bibliografia de caire més específic.